

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

2015-жылдын 15-сентябрында

Кыргыз Республикасынын Билим берүү
жана илим министирлигинин
№1179/1 буйругу
менен бекитилген

**ЖОГОРКУ ПРОФЕССИОНАЛДЫК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ БЕРҮҮ
СТАНДАРТЫ**

580700 “Бизнес башкаруу” багыты

Академиялык даража: Бакалавр

Бишкек-2014

580700 "Бизнес башкаруу" багыты боюнча учурдагы стандарт экономика тармагындагы билим берүү боюнча базалык ЖОЖ болгон М.Рыскулбеков атындагы Кыргыз экономикалык университетинин алдындагы Окуу-усулдук бирикмеси тарабынан иштелип чыккан

ОУБнын төрөгасы
Асизбаев Р.Э.

1. Жалпы жобосу

1.1. Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө” Мыйзамына жана КРнын билим берүү тармагынын башка нормативдик-укуктук актыларына ылайык Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлиги тарабынан 580700 “Бизнес башкаруу” багыты боюнча жогорку профессионалдык билим берүүнүн Мамлекеттик билим берүү стандарты иштелип чыгып, Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан бекитилген.

Бакалаврды даярдоо боюнча алардын уюштуруу – укуктук нормасына карабастан, учурдагы Мамлекеттик билим берүү стандартынын аткарылышына, профессионалдык билим берүү программасын ишке ашырууга бардык ЖОЖдор милдеттүү.

1.2. Терминдер, аныктамалар, белгилөөлөр, кыскартуулар.

Жогорку профессионалдык билим берүүнүн учурдагы Мамлекеттик билим берүү стандарты Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө” Мыйзамына ылайык, терминдер жана аныктамалар, жогорку профессионалдык билим берүү чөйрөсүндөгү эл аралык документтер (иш кагаздар) белгиленген тартипте Кыргыз Республикасы тарабынан кабыл алынат:

- **негизги билим берүү программасы** – окуу-усулдук документтердин жыйындысы, тартипке салуучу максаттар, күтүлгөн жыйынтыктар, даярдоо багыты боюнча туура келген билим берүү процессин ишке ашырууну уюштуруу жана мазмуну;
- **даярдоо багыты** – фундаменталдуу даярдоонун жалпылыгынын негизинде интеграциялоочу ар тараптуу профилдеги (адистерди, бакалавр жана магистрлерди) жогорку профессионалдык билимдүү кадрларды даярдоо үчүн билим берүү программасынын бирдиктүүлүгү;
- **профили** – дал келген профессионалдык ишмердүүлүктүн объектиси же түрүнө болгон негизги билим берүү программасынын багыттуулугу;
- **тармактар мерчеми** – окуунун, тарбиянын бекитилген максаттарына жана жыйынтыктарына байланыштуу белгилүү бир логикалык аяктоосу бар билим берүү программасынын бөлүгү же окуу сабактарынын бирдиктүүлүгү;
- **модуль** – окуунун, тарбиянын бекитилген максаттарына жана жыйынтыктарына байланыштуу белгилүү бир логикалык аяктоосу бар окуу сабагынын бир бөлүгү;
- **компетенциясы** – туура келген тармактагы профессионалдык ишмердүүлүктө сабак үчүн зарыл болгон жеке сапатынын ийкемдүүлүгү, билимдүүлүгү, устаттыгы жана тажрыйбалуулугу;
- **бакалавр** – негизги билим берүү программасына ылайык 4 жылдан кем эмес нормативдик мөөнөттөгү жогорку профессионалдык билимди ийгиликтүү өздөштүргөн адамга аттестациянын жыйынтыгы боюнча берилүүчү академиялык даража жана аны алгандар кесиби боюнча иш алып бара алат же шайкеш

келген багыты боюнча “магистр” деген академиялык даражаны алуу үчүн окуусун уланта алат.

- **магистр** – негизги билим берүү программасына ылайык 2 жылдан кем эмес нормативдик мөөнөттөгү жогорку профессионалдык билимди ийгиликтүү өздөштүргөн адамга аттестациянын жыйынтыгы боюнча берилүүчү академиялык даража жана аны алгандар кесиби боюнча иш алып барууга укуктуу же аспирантурада окуусун уланта алат.
- **кредит** (зачеттук бирдик) – негизги профессионалдык билим берүү программасынын шарттуу өлчөмдөгү эмгек көлөмү.
- **Окуунун жыйынтыгы**– негизги билим берүү программасы (модулу) боюнча окуунун жыйынтыгында алган компетенция.

1.3. Кыскартуулар же белгилөөлөр.

Учурдагы Мамлекеттик билим берүү стандартында төмөнкү кыскартуулар колдонулат:

МБС –Мамлекеттик билим берүү стандарты.

ЖПБ – Жогорку профессионалдык билим берүү.

НБП – Негизги билим берүү программасы.

ОУБ – Окуу – усулдук бирикме.

НБП ТМ– Негизги билим берүү программасынын тармактар мерчеми.

ЖИК – Жалпы илимий компетенция.

ИК – инструменталдык компетенция.

ПК – профессионалдык компетенция.

СИЖМК – социалдык – инсандык жана жалпы маданий компетенция.

ЖОЖ – жогорку окуу жай

ППС – профессор-окутуучулук курам

2. Колдонуу тармагы.

2.1. Учурдагы Жогорку профессионалдык билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты (мындан ары – ЖПБ МБС) 580700 “Бизнес башкаруу” багытындагы бакалаврды даярдоо боюнча негизги билим берүү программасын милдеттүү түрдө ишке ашырууда нормалардын, эрежелердин жана талаптардын бирдиктүүлүгүн көрсөтөт жана окуу уюштуруучу-усулдук документтерин иштеп чыгуу үчүн, Кыргыз Республикасынын аймагында лицензиясы бар же мамлекеттик аккредитациядан (аттестациядан) өткөн уюштуруучу-укуктук формаларына карабастан бардык билим берүү уюмдары жогорку профессионалдык билим берүүчү жайлардын (мындан ары ЖОЖдор) негизги билим берүү программасын өздөштүрүү сапатын баалоо үчүн негиз болуп эсептелет.

2.2. 580700 “Бизнес башкаруу” багыты боюнча ЖПБнүн МБСнын негизги колдонуучулары болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- администрация жана ЖОЖдун илимий-педагогикалык курамы (профессордук-окутуучулук курам, илимий кызматкерлер), өзүнүн окуу жайынын иштелмелери үчүн жоопкерчиликтүү адамдар, адистиктин багыты жана даярдоо деңгээли боюнча техникалык жана социалдык чөйрөнүн, илимдин жетишкендигин эсепке алуу менен негизги профессионалдык билим берүү

программасын натыйжалуу ишке ашыруучулар жана жаңыртуучулар;

- студенттер, адистиктин багыты жана даярдоо деңгээли боюнча ЖОЖдун негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өзүнүн окуу ишмердүүлүгүн натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жоопкерчиликтүү адамдар;
- кесиптик ишмердүүлүккө шайкеш келген чөйрөдөгү адистердин жана жумуш берүүчүлөрдүн бирикмеси;
- Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү мамлекеттик органдардын аткаруу бийлигинин тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программасын иштеп чыгууну камсыз кылуучу кеңеш жана окуу-усулдук бирикме;
- жогорку кесиптик билим берүүнү каржылоо жагын камсыз кылуучу аткаруу бийлигинин мамлекеттик органы;
- жогору кесиптик билим берүү системасындагы мыйзамдуулуктун сакталышы үчүн текшерүүнү камсыз кылуучу аткаруу бийлигинин мамлекеттик органы, жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсүндөгү аттестация, аккредитацияны жана сапатты текшерүүнү иш жүзүнө ашыруучулар;

2.3. Абитуриенттердин даярдык деңгээлине болгон талап.

2.3.1. Орто жалпы билими же орто кесиптик (жогорку кесиптик) билими бар “бакалавр” академиялык даражасын алуу менен бирге жогорку кесиптик билим алууга талаптанган абитуриенттин билим деңгээли.

2.3.2. Абитуриенттин жалпы орто билими же орто кесиптик (же жогорку профессионалдык) билими бар экени тууралуу мамлекеттик үлгүдөгү документи болушу керек.

3. Даярдоо багытынын жалпы мүнөздөмөсү.

3.1. Кыргыз Республикасында 580700 “Бизнес башкаруу” багытын даярдоо боюнча төмөнкүлөр ишке ашырылат:

- ЖПБнүн НБПсы боюнча бакалаврларды даярдоо;
- ЖПБнүн НБПсы боюнча магистрлерди даярдоо.

Бакалаврларды даярдоо боюнча ЖПБнүн НБПсын толугу менен өздөштүргөн жана бекитилеген тартипте мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан ийгиликтүү өткөн ЖОЖдун бүтүрүүчүлөрүнө “бакалавр” академиялык даражасын ыйгаруу менен бирге жогорку билими тууралуу диплом берилет.

Магистрлерди даярдоо боюнча ЖПБнүн НБПсын толугу менен өздөштүргөн жана бекитилеген тартипте мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан ийгиликтүү өткөн ЖОЖдун бүтүрүүчүлөрүнө “магистр” академиялык даражасын ыйгаруу менен бирге жогорку билими тууралуу диплом берилет.

3.2. Күндүзгү окуу формасы боюнча жалпы орто же орто кесиптик билими барлар үчүн 580700 “Бизнес башкаруу” багыты боюнча бакалаврларды даярдоодо ЖПБнүн НБПсын өздөштүрүүнүн нормативдик мөөнөтү 4 жылды түзөт.

Күндүзгү-сырттан (кечки) окуу жана сырттан окуу формасы, ошондой эле ар түрдүү окуунун формасын айкалыштырган дистанттык билим берүү технологиясын колдонуу боюнча бакалаврларды

даярдоодо ЖПБнүн НБПсын өздөштүрүү мөөнөтү ЖОЖ аркылуу, бекитилген нормативдик күндүзгү окуу формасынын өздөштүрүү мөөнөтүнө салыштырмалуу бир жылга узартылат.

Бакалаврларды даярдоодо ЖПБнүн НБПсын өздөштүрүүнүн башка нормативдик мөөнөтү Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан бекитилет.

3.3. Бакалаврларды даярдоо ЖПБнүн НБПсын өздөштүрүүнүн жалпы эмгек көлөмү 240тан кем эмес кредитке (зачеттук бирдикке) барабар.

Күндүзгү окуу формасы боюнча ЖПБнүн НБПнын эмгек көлөмү окуу жылы үчүн 60тан кем эмес кредитке (зачеттук бирдикке) барабар.

Бир окуу семестринин эмгек көлөмү 30 кредитке (зачеттук бирдикке) барабар. (окуу процессинин эки семестрлик түзүлүүсүн алганда).

Бир кредит (зачеттук бирдик) студенттин окуу ишинин 30 саатына барабар (анын аудиториялык, өз алдынча иштөөсүн жана бардык аттестациялык түрүн кошкондо)

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формасы боюнча НБПсынын ошондой эле, ар тараптуу окутуунун шайкештигине болгон дистанциялык (аралык окутуу) билим берүү технологиясын колдонуунун эмгек көлөмү бир окуу жылга 48 сааттан кем эмес кредитти (зачеттук бирдикти) түзөт. Узактыгы 1 саат 50 мүнөттү түзөт.

3.4. Окутуу жана тарбия берүү тармактарында даярдоо боюнча ЖПБнүн НБПсынын максаты.

3.4.1. Окутуу тармактарында 580700 “Бизнес башкаруу” багытын даярдоо боюнча ЖПБнүн НБПсынын максаты болуп төмөнкүлөр эсептелет;

Экономикалык билимдин негизинде тармактарда даярдоо, бакалаврлардын деңгээлинде жогорку профессионалдык тармакта билим алуу, бүтүрүүчү тандаган ишмердүүлүк чөйрөсүндө ийгиликтүү иштеп кетүүгө мүмкүнчүлүк берүү, профилдештирилген ар тараптуу компетенцияга ээ болуу, ага социалдык мобилдүүлүккө жана эмгек рыногундагы туруктуулукка мүмкүндүк берүү.

3.4.2. 580700 “Бизнес башкаруу” багытын даярдоо боюнча студенттерге тарбия берүү тармактарында ЖПБнүн НБПсынын максаты болуп төмөнкүлөр эсептелет: студенттердин социалдык-инсандык сапатынын түзүлүшү, максатка умтулгандыгы, уюштуруучулугу, эмгекти сүйө билүү, жоопкерчилиги, атуулдугу, коммуникативдүүлүгү, толлеранттуулугу, жалпы маданиятты жогорулатуу жөндөмдүүлүгү (ж.б.у.с.)

3.5. 580700 “Бизнес башкаруу” багытында даярдоо боюнча бүтүрүүчүлөрдүн профессионалдык ишмердүүлүк тармагына төмөнкүлөр кирет:

- бизнести башкаруу жана уюштуруу багытындагы базалык сабактар; персоналдарды жана адамзат ресурстарын башкаруу; маркетингдик жана логистикалык кырдаалдарды башкаруу; каржы, бухгалтердик жана банк иштерин башкаруу; маалыматтык

технологияда; экономикалык жана башкаруучулук тандоонун ар түрдүү формасында;

- экономика жана бизнес чөйрөсүндө башкаруу ишмердүүлүгү;
- ишкананын (фирмалардын, компаниялардын) жана бизнес чөйрөнүн субъектилеринде ишмердүүлүгүндө башкаруу чечимдерин кабыл алуу;

3.6. Даярдоонун 580700 “Бизнес башкаруу” багыты боюнча бүтүрүүчүлөрдүн профессионалдык ишмердигинин объектиси болуп төмөнкүлөр эсептелет.

- экономикалык мамилелер системасы;
- ар түрдүү ээлик кылуучу субъектилердин бизнесин башкаруу кырдаалы;
- башкаруунун иерархиялык деңгээл системасы;
- уюмдардын менеджменти;
- ар түрдүү деңгээлдеги башкаруунун (пандоо, уюштуруу, мотивдештирүү жана көзөмөл салуу) менеджментинин функциясы;
- уюмдарды маркетингдик жана логистикалык кырдаалдар;
- өндүрүштүк ишканаларды АӨК (агрардык-өндүрүштүк комплекси) бизнес чөйрөсү, соода жана тейлөө ишканалары, билим берүүчү мекемелер ж.б. социалдык чөйрөдөгү субъектилер;
- эл аралык бизнес тармагындагы тышкы экономикалык ишмердүүлүк субъектилери жана биргелешкен ишканалар;

3.7. Бүтүрүүчүнүн профессионалдык ишмердүүлүгүнүн түрлөрү:

- уюштуруучу-башкаруучулук;
- маалыматтык – аналитикалык
- административдик-иштиктүү
- ишкердүүлүк
- өндүрүштүк-техникалык
- маркетингдик
- каржы-аналитикалык

3.8. Бүтүрүүчүлөрдү багыты боюнча даярдоо болуп эсептелген профессионалдык ишмердүүлүк милдеттинин тизмеси:

1. Уюштуруучу-башкаруучулук ишмердүүлүгү

- а) уюштуруу-башкаруучулук
- б) башкаруу стратегиясын иштеп чыга билүү;
- в) жаңы шартка көнө билүү;

2. Маалыматтык-аналитикалык;

- а) – маалыматтарды жыйноо, жыйынтыктарды чыгуу жана талдай билүү;
- б) – нормативдик документтердин, техникалык шарттардагы жана стандарттын талаптарын кабыл ала билүү;
- в) – ишмердүүлүктү жана андан ары өнүгүшүн пландай билүү;

3. Административдик-иштиктүү

- а) – ишкананын ишмердүүлүгүн жана кызматкерлерди башкара билүү;
- б) – кырдаалдан кабардар болуу жана түшүнө билүү;
- в) – көйгөйлүү маселелерди ачык айта билүү жана туура чечим таба билүү;

4. Ишкердүүлүк

- а) – ишкердик ишмердүүлүгүн пандоо жана уюштуруу;

б) – бизнестин максатын негиздей алуу жана ага жетүү ыкмаларын аныктоо;

в) – атаандаштык жөндөмдүүлүгүн баалоо жана фирмалардын экономикалык натыйжалуулугун аныктоо

5. Өндүрүштүк-технологиялык

а) – техникалык операциялардын планын иштеп чыгуу жана ишке ашыруу ыкмалары;

б) – бизнес-долбоорлорду иштеп чыгуу

в) – өндүрүштүк ресурстарды баалоо

6. Маркетингдик

а) – маркетингдик изилдөөлөрдү уюштуруу, ишкананын рыноктук мүмкүнчүлүгүн алып чыгуу, маркетинг комплексин иштеп чыгуу, маркетинг программасын жана стратегиясын ишке ашыруу, аудит-маркетинг өткөрүү;

7. Каржы-аналитикалык

а) – бизнес субъектисин каржылык абалын талдай билүү;

б) – бизнесте өнүктүрүү үчүн инвестицияны тартуу программаларын иштеп чыгуу;

в) – кредиттик уюмдар менен байланыш жана мамиле түзө билүү;

г) – бизнесте баалоо жана бизнесте диверсификациялоочу каржы-экономикалык программаларды түзүү;

4. НБПсын ишке ашыруу шартындагы жалпы талаптар.

4.1.НБПсын ишке ашырууда ЖОЖдун укугуна жана милдетине болгон жалпы талаптар.

4.1.1. ЖОЖдор багыттар боюнча даярдоонун НБПсын өз алдынча иштеп чыгышат. Эмгек рыногунун керектөөсүн эсепке алганда Кыргыз Республикасынын багыттарды даярдоо боюнча МБСтына ылайык НБПсы иштелип чыгат.

ЖОЖдор билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу кепилдиги боюнча сунуштарга таянуу менен илимдин, маданияттын экономиканын, техниканын, технологиянын жана социалдык чөйрөлөрдүн өнүгүүсүн эске алуу менен НБПсын жыл сайын жаңыртууга милдетүү. Алар төмөнкүлөр боюнча:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоо сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияларды иштеп чыгууда;
- билим берүү программаларын мезгил-мезгили менен рецензиялап, мониторингде көрсөтүүдө;
- макулдашылган так критерийлердин негизинде студенттердин билимин жана жөндөмүн, бүтүрүүчүнүн компетенттүүлүк деңгээлин баалоодо объективдүү жыйынтык чыгаруусун иштеп чыгууда;
- окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылууда;
- бардык иштелип жаткан билим берүү программаларын, аларды колдонуунун натыйжалуулугун, анын ичинде окуп жаткандардан сурак жүргүзүү жолун текшерүү ресурстарынын жеткиликтүүлүгүн камсыз кылууда;

- өзүнүн ишмердүүлүгүн (стратегиясын) баалоо үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн - өзү изилдөө иштерин үзгүлтүксүз жүргүзүп турууда.
- өзүнүн жаңычылдык пландарынын ишмердүүлүк жыйынтыктары тууралуу коомчулукка маалымат жеткирүүдө;

4.1.2. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоо сапатын баалоодо алардын кезектеги, аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы киргизилиши керек. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү аттестациялоо үчүн алардын өз алдынча жетишкендиктерин этап аркылуу бөлүү же алган билимдеринин деңгээлин жана илим жөндөмдүүлүгүн баалоочу типтүү тапшырмалар, текшерүү иштери, тесттер жана башка баалоочу каражаттардын базасын түзүүчү НБПсына ылайык жыйынтыктоочу акыркы талаптар аркылуу баалоо жүргүзүлөт.

- Бүтүрүү квалификациялык ишинин көлөмүнө, мазмунуна жана түзүлүшүнө болгон талап, ЖОЖдун бүтүрүүчүлөрүнүн "Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациясы жөнүндө" Токтомун эске алуу менен бирге жогорку окуу жай өзү аныктайт.

4.1.3. Бүтүрүүчүнүн социалдык жеке компетенттүүлүгүн түзүүдө НБПсын иштеп чыгууда ЖОЖдун мүмкүнчүлүгү аныкталышы керек (мисалы: социалдык бирге аракеттенүү компетенциясы, өз алдынча уюштуруу жана өзүн-өзү башкаруу, системалык- ишмердүүлүк мүнөзүндөгү). ЖОЖдор арасында социалдык - маданий чөйрөнү түзүүгө, студенттин ар тараптуу өнүгүшү үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө ЖОЖ милдеттүү.

ЖОЖ, окуу процессинин социалдык-тарбиялык компоненттин өнүгүүсүнө, студенттик өзүн-өзү башкаруу коомдук уюмдарынын иштерине, спорттук жана чыгармачыл клубдарга, студенттик илимий коомдорго катышуунун өнүгүшүнө жардам (мүмкүндүк) берүүгө милдеттүү.

4.1.4. Ар бир тармактык мерчемдин (ТМ) вариативдүү бөлүгүнүн үчтөн бир бөлүгүнөн кем эмес көлөмдөгү студенттердин тандоо боюнча сабагын ЖОЖдун НБПсы камтыш керек. Студенттердин тандоо боюнча сабактарын түзүү эрежесин ЖОЖдун Окумуштуулар кеңеши бекитет.

4.1.5. Окуу программасын түзүүдө студенттердин катышуу мүмкүнчүлүгүн ЖОЖ камсыз кылууга милдеттүү.

4.1.6. НБПсын түзүүдөгү студенттин укуктары жана милдеттери менен ЖОЖ тааныштырууга, студенттер тарабынан тандалган сабактын эмгек өлчөмүнүн суммасы окуу планда каралган көлөмдөн кем болбостугун, алар үчүн сөзсүз түрдө экенин түшүндүрүүгө милдеттүү.

4.2. НБПсын ишке ашырууда студенттин укуктарына жана милдеттерине болгон жалпы талаптар.

4.2.1. Студенттер окуу мезгилинин көлөмүндө НБПсында каралган конкреттүү сабакты тандоого, студенттер тарабынан тандалган окуу сабагын өздөштүрүүгө укугу бар.

4.2.2. Студент өзүнүн окуу жайынын билимин өнүктүрүүдө тандап алган сабагы боюнча анын келечектеги кесибине (адистигине) болгон таасири боюнча консультация алууга укуктуу.

4.2.3. Социалдык-инсандык жана жалпы маданий компетенцияны өнүктүрүүнүн бөлүгү болгон НБПсын өздөштүрүү жыйынтыктарына жетүү максатында студенттер коомдук уюмдун иштерине, спорттук жана чыгармачыл клубдарга, студенттик илимий коомдорго студенттин өзүн-өзү башкарууну өнүктүрүүнүн иштерине катышууга милдеттүү.

4.2.4. Студенттер ЖОЖдун НБПсында каралган бардык тапшырмаларды бекитилген мөөнөттө аткарууга милдеттүү.

4.3. Студенттин окуу жүгү, аудиториялык, аудиториядан сырткаркы (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрүн кошкондо жумасына окуу жүгүнүн максималдык көлөмү 45 саат менен бекитилет. Күндүзгү окуу формасынын аудиториялык сабактарынын көлөмү жумасына, ЖПБнүн деңгээлинде жана даярдоо багытынын спецификасын эсепке алганда, ар бир окуу сабагын үйрөөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 50% пайызынын чегинде, МБСты аныкталат.

4.4. Күндүзгү – сырттан (кечки) окуу формасынын аудиториялык сабагынын көлөмү жумасына 16 сааттан кем эмес болуш керек.

4.5. Сырттан окуу формасындагы студент окутуучу менен жылына 160 сааттан кем эмес көлөмдөгү сабакты камсыз кылышы керек.

4.6. Окуу жылындагы каникулдук убакыттын кыш мезгилиндеги эки жумадан кем эмес убакытты кошгондо жалпы көлөмү 7-10 жуманы түзүш керек.

5. Бакалаврларды даярдоодо НБПсына болгон талап.

5.1. Бакалаврларды даярдоодо НБПсын өздөштүрүү жыйынтыктарына болгон талап.

580700 “Бизнес башкаруу” багытын даярдоо боюнча бүтүрүүчү, профессионалдык ишмердүүлүктүн милдеттерин жана НБПсынын максаттарына ылайык “бакалавр” академиялык даражасын ыйгаруу менен төмөнкү компетенцияларды ичине камтыйт:

а) универсалдуу (ар тараптуу)

- жалпы илимий (ЖИК)

- курчап турган дүйнө жүзү тууралуу илимий билимдин бирдиктүү системасын билүү, жашоонун, маданияттын баалуулугун билүү жөндөмдүүлүгү, (ЖИК-1);

- профессионалдык милдеттерди аткарууда экономикалык, математикалык, табигый, гуманитардык илимдердин базалык жоболорун колдонуу жөндөмдүүлүгү (ЖИК-2);

- жогорку деңгээлдеги өз алдынчалуулук менен, заманбап технологияны колдонуу менен жаңы билимди алууга жөндөмдүүлүгү - (ЖИК-3);

- салттык жана инновациялык идеяларды түшүнүп, колдоно билүү, аларды ишке ашыруу жолдорун табуу жана базалык ыкмаларды колдонуу менен изилдоочулук ишмердүүлүк иштеринде долбоорлорго катышуу жөндөмдүүлүгү (ЖИК-4);

- илимде, техникада жана технологияда профессионалдык чөйрөдөгү социалдык-экономикалык жана маданий мааниси бар жаңы кубулуштарды талдоо жана баалоо жөндөмдүүлүгү (ЖИК-5);
- ишмердүүлүгүнүн жыйынтыгын жогорку даражада өз алдынча баалоо өзүнүн эмгегин илимий негизде баалоо жөндөмдүүлүгү, (ЖИК-6);
- **инструменталдык (ИК);**
 - коюлган максаттын жана ага жетүү жолдорун тандоодо маалыматты кабыл алуу, жалпылоо жана талдоого жөндөмдүүлүгү (ИК-1);
 - профессионалдык ишмердүүлүктү натыйжалуу камсыздоо деңгээлинде чет тилдерден бирди билүү (ИК-2);
 - ар түрдүү булактардан маалыматтарды алып иштөөнү билүү (ИК-3);
 - маалыматтарды сактоо жана иштеп чыгуу каражаттарды алуу жана негизги ыкмаларын билүү, глобалдык компьютердик түйүндөрдө жана бириктирилген маалыматтык системадагы маалыматтарды башкаруу каражаты катары компьютер менен иштөө жөндөмдүүлүгү (ИК-4);
 - иштиктүү мамилени ишке ашыруу жөндөмдүүлүгү: эл астына чыгып сүйлөө, сүйлөшүүлөр, кеңешмелерди өткөрүү, иштиктүү кат алышуу, электрондук коммуникация (ИК-5);
 - оозеки жана жазуу сөзүн мамлекеттик жана расмий тилдерде логикалык ыраттуулукта, аргументтүү жана түшүнүктүү түзө билүү жөндөмдүүлүгү (ИК-6);
 - уюштуруучулук чечимдерди иштеп чыгууга катышуу жөндөмдүүлүгү (ИК-7);
 - **социалдык-инсандык жана жалпы маданий (СИЖМК);**
 - жигердүү граждандык позицияны ээлей билүү (СИЖМК-1);
 - жумушта жамаат менен, кесиптештер менен биргелешүү жөндөмдүүлүгү (СИЖМК -2);
 - таза жашоо үчүн зарыл болгон жаратылышты коргоо жана ресурстарды туура пайдаланууда алган билимди колдоно билүү жөндөмдүүлүгү; (СИЖМК-3);
 - коомдо кабыл алынган моралдык жана укуктук нормалардын негизинде социалдык өз ара аракеттештирүүгө, адамдарга сый мамиледе болуу, башка маданиятка толеранттуулук жөндөмдүүлүгү (СИЖМК-4);
 - инсандык жана профессионалдык өзүн-өзү өнүктүрүүгө умтулуу (СИЖМК-5)
 - өзүнүн кадыр -баркына жана кемчиликтерине сынчыл көз карашта баа берүү, адеп-ахлагын өстүрүүнүн жолун билүү жана кемчиликтерин жокуга жөндөмдүүлүгү (СИЖМК -6);
 - атуулдук демократиялык коомдун баалуулуктарынын негизиндеги сүйлөшүүлөргө жөндөмдүүлүгү жана даярдыгы, жигердүү атуулдук позицияны ээлей билүү жөндөмдүүлүгү (СИЖМК -3);
 - өзүнүн келечектеги кесибинин социалдык маанисин билүү (СИЖМК- 7);
 - социалдык маанилүү маселелерге жана кырдаалдарга талдоо жүргүзө алуу (СИЖМК- 8)
- б) Профессионалдык (ПК)**
 - **уюштуруу-башкаруучулук ишмердүүлүгү**

- уюштуруу түзүмдөрүн долбоорлоо жөндөмдүүлүгү, палномочиясын бөлүштүрүүнү ишке ашыруу жана аны берүүнүн негизиндеги жоопкерчилик (ПК-1);
- топтун динамика кырдаалын жана топту түзүү принциптерин билүүнүн негизинде топтук ишти натыйжалуу уюштура билүү (ПК-2);
- персоналдарды башкаруунун заманбап технологиясын билүү (ПК-3);
- кабыл алынган уюштуруу-башкаруучулук чечимдердин шартын жана кесепетин баалоо жөндөмдүүлүгү (ПК-4);
- көзөмөл салуунун процедурасы жана ыкмасын иштеп чыгууга даярдыгы (ПК-5);
- чыр-чатак чыккан кырдаалда түрдүү ыкмаларды билүү (ПК-6);
- башкаруу милдеттерин чечүү үчүн мотивдештирүү, лидерлик жана бийликтин негизги теориясын колдоно билүү (ПК-7);
- персоналдарды башкаруунун заманбап технологиясын билүү (ПК-8);
- стратегиялык менеджменттин инструментарийин колдонуу менен уюмдардын стратегиясын иштеп чыгууга катышуу (ПК-9);
- уюмдардын стратегиясын иштеп чыгууда жана ишке ашырууда биргелешкен социалдык жоопкерчиликтин аспектилерин эске алуу жөндөмдүүлүгү (ПК-10);
- өзгөртүүлөргө болгон жергиликтүү каршылыкты жеңе билүү, уюштуруучулук өзгөртүү программаларын ишке ашырууга катышуу даярдыгы (ПК-11);
- долбоорду башкаруу ыкмасын билүү жана заманбап программаны колдонуу менен аны ишке ашырууга даярдыгы (ПК-12);
- адамзат ресурстарына аудит жүргүзө алуу жана уюштурулган иштерге талдоону иш жүзүнө ашыра алуу (ПК-13);
- **маалыматтык-аналитикалык ишмердүүлүк**
- башкаруу чечимдерин кабыл алууда сандык жана сапаттык талдоо ыкмасын колдоно алуу жана экономикалык, каржы жана уюштуруу-башкаруучулук моделдерди түзө билүү (ПК-14);
- талдоону программалык камсыздоо каражатын жана башкаруунун сандык моделдештирүү системасын билүү (ПК-15);
- иштиктүү маалыматтарды иштеп чыгуунун ыкмаларын жана программалык каражаттарын билүү, маалыматтык технология кызматы менен өз ара иштиктүү жөндөмдүүлүгү жана биргелешкен маалымат системасын натыйжалуу колдонуу (ПК-16)
- рыноктук жана спецификалык коркунучка талдоо жүргүзүү жөндөмдүүлүгү, башкаруу чечимдерин кабыл алуу үчүн анын жыйынтыктарын колдонуу (ПК-17)
- уюмдардын операциялык ишмердүүлүгүн талдоо жүргүзө алуу жана башкаруу чечимдерин даярдоо үчүн анын жыйынтыктарын колдонуу (ПК-18)
- экономика жана менеджмент тармагындагы алдыңкы ата мекендик жана чет элдик тажрыйба тууралуу илимий-техникалык маалыматтарды чогултуу, иштеп чыгуу, талдоо жана жалпылоо жөндөмдүүлүгү (ПК-19)

- аткаруучу катары айрым бөлүмдөр (этаптар, тапшырмалар) боюнча илимий изилдөөлөрдү жүргүзүү жөндөмдүүлүгү (ПК-20)
- **административдик-иштиктүү ишмердүүлүк**
- уюмдарда адамзат ресурстарын башкаруу стратегиясын иштеп чыгууга катышуу, анын иш жүзүнө ашыруу жөндөмдүүлүгү (ПК-21)
- ааламдашуу шартында дүйнөлүк рынокко байланышкан операция менен башкаруу милдеттерине чечүү жөндөмдүүлүгү (ПК-22)
- мамлекеттик жөнгө салуу органдары кабыл алган чечимдердин негизги өзөгүн жана механизмдин билүү; (ПК-23)
- физикалык жана юридикалык жактардын көрсөткөн тейлөөсү боюнча иш аракеттерди жана операцияларды жүзөгө ашыруу жөндөмдүүлүгү (ПК-24)
- иш кагаздары менен иштей алуу (ПК-25)
- документтер менен иштөө жөндөмдүүлүгү (ПК-26)
- ишкананын ишмердүүлүгүн жана анда иштегендерди башкара билүү (ПК-27)
- кырдаалдан кабардар болуу жана түшүнө билүү (ПК-28)
- көйгөйлүү маселени алып чыгуу жөндөмү жана туура чечим таба билүү (ПК-29)
- **ишкердик ишмердүүлүгү:**
- ааламдашуу шартында дүйнөлүк рынокко байланышкан операция менен башкаруу милдеттерин чечүү жөндөмдүүлүгү (ПК-30)
- ишкердик ишмердүүлүктү жүзөгө ашыруу үчүн экономикалык жана социалдык шартка баа бере билүү (ПК-31)
- жаңы рыноктук мүмкүнчүлүктү таба билүү жана баалоо, бизнес-идеяны түзө билүү (ПК-32)
- тамак-аш ишмердүүлүгүнө багытталган жаңы уюмдарды түзүү жана өнүктүрүүнүн бизнес-планын иштеп чыгуу жөндөмдүүлүгү (ПК-33)
- ишкердик ишмердүүлүгүн пландоо жана уюштуруу (ПК-34)
- бизнес максаттардын далилдей алуу жана ага жетүүнүн жолдорун аныктоо (ПК-35)
- фирмалардын экономикалык натыйжалуулугун аныктоо жана атаандаштыкка жөндөмдүүлүктү баалоо (ПК-36)
- **өндүрүштүк-технологиялык ишмердүүлүк**
- атаандаштык жөндөмдүүлүктү башкаруунун сапатынын жана камсыздуулугунун заманбап системасын билүү (ПК-37)
- уюмдардын өндүрүштүк ишмердүүлүгүнүн пландоо жөндөмдүүлүгү (ПК-38)
- уюмдардын өндүрүштүк ишмердүүлүгүнүн заманбап концепциясын билүү жана аны колдонууга даярдыгы (ПК-39)
- инновациялык жаңычылдыкты кабыл алуу аны киргизүү боюнча иш чараларга катышууга даярдыгы (ПК-40)
- уюмдарда өндүрүштүк ишмердүүлүгүн башкарууда стратегиялык, тактикалык жана ыкчам чечимдерди кабыл алуу ыкмаларын билүү (ПК-41)
- ишкердик ишмердүүлүктү жүзөгө ашырууда экономикалык жана социалдык шартка баа берүү жөндөмдүүлүгү (ПК-42)

- бизнес максаттарын негиздөө, ага жетүү жолдорун аныктоо (ПК-43)
- (ПК-44)
- технологиялык операцияларды ишке ашыруу планын жана ыкмасын иштеп чыгуу (ПК-45)
- бизнес-долбоорлорду иштеп чыгуу (ПК-46)
- өндүрүштүк ресурстарга баа берүү (ПК-47)
- **маркетингдик ишмердүүлүк**
- маркетингдик изилдөөлөрдү уюштуруу, ишкананын рыноктук мүмкүнчүлүгүн ачыкка чыгаруу, маркетинг комплексин иштеп чыгуу, маркетингдик программаларды жана стратегияларды ишкер ашыруу, аудит-маркетингди жүгүртүү (ПК-48)
- уюмдарда маркетингдик стратегияны иштеп чыгууда катышуу, аны ишке ашырууга багытталган иш чараны пландоо жана жүзөгө ашыруу (ПК-49)
- керектөөчүлөрдүн экономикалык шартын жана суроо-талабынын түзүлүшүн талдоо жөндөмдүүлүгү (ПК-50)
- уюмдардын мамилесинин экономикалык негизги билүү, рыноктун ар түрдүү түзүлүшү тууралуу билүү, тармактар чөйрөсүндө атаандаштыкка талдоо жүргүзө билүү (ПК-51)
- каржылык пландоо жана прогноздоштуруу ыкмасын билүү (ПК-52)
- **каржы - талдоо ишмердүүлүгү;**
- активдердин нарктык баасына каржы менеджментинин негизги ыкмасын колдоно билүү, капитал жүгүртмөсүн башкаруу, каржылоо, дивиденттик саясатты түзүү жана капиталдын түзүмү боюнча чечим кабыл алуу жөндөмдүүлүгү (ПК-53)
- инвестициялык чечимдердин таасирин баалоо жөндөмдүүлүгү (ПК-54)
- уюмдардын эсеп саясатын жана каржы отчеттуулугун түзүү үчүн каржылык эсеп стандартын жана негизги принциптерин колдоно билүү жөндөмдүүлүгү (ПК-55)
- каржы отчетун түзүү жөндөмдүүлүгү, уюмдардын ишмердүүлүгүнүн каржы жыйынтыктарына каржы эсептин түрдүү ыкмаларын жана жолдорунун таасирин билүү (ПК-56)
- каржы отчеттуулугун талдоо жөндөмдүүлүгү жана негизделген инвестицияны, насыяны жана каржы чечимдерин кабыл алуу (ПК-57)
- эсептин түрдүү системасын колдонуу жан чыгашаны бөлүштүрүүнүн натыйжалуулугун баалоо жөндөмдүүлүгү (ПК-58)
- инвестициялоонун жана каржылоонун түрдүү шарттарында инвестициялык долбоорлорго баалоону жүргүзө алуу (ПК-59)
- капиталды жүгүртүү чөйрөсүндө жана каржылоо булактарын табууда чечимдерди негиздей алуу (ПК-60)
- каржылык пландоонун жана прогноздоштуруунун жолдорун билүү (ПК-61)
- каржы институттарынын жана рыноктун ролун түшүнүү, ар түрдүү каржы инструменттерин талдоо жүргүзө билүү (ПК-62)
- бизнес субъектилеринин каржылык абалына талдоо жүргүзө алуу (ПК-63)

- бизнести өнүктүрүү үчүн инвестицияларды тартуу программаларын иштеп чыгуу (ПК-64)
- насыялык уюмдар менен мамиле байланышын түзө билүү (ПК-65)
- бизнести баалоо жана бизнести диверсификациялоонун каржы-экономикалык программаларын түзүү (ПК-66);

5.2. Бакалавриаттын негизги билим берүү программасынын түзүлүшүнө болгон талаптар.

Бакалаврды даярдоонун НБПСы төмөнкү окуу мерчемдерин үйрөнүүнү караштырат. (1-таблица):

Б.1. - гуманитардык, социалдык жана экономикалык мерчем;

Б.2.- математикалык жана табигый илимдер мерчеми;

Б.3.- профессионалдык мерчем;

Б.4.- дене тарбия

Б.5.- практика илимий-изилдөөчүлүк иш

ЖОЖ тарабынан бекитилген ар бир сабактын мерчеми базалык (милдетүү) жана вариативдүү (профилдик) бөлүк болуп бөлүнөт. Вариативдүү (профилдик) бөлүк студенттин билим жөндөмдүүлүгүнүн кеңейишине жана тереңдешине мүмкүндүк берет, аныкталган базалык сабактардын мазмуну ЖОЖдон кийинки профессионалдык билим берүү программасы боюнча студент өзүнүн алган адистигине ылайык "магистр" академиялык даражасын алуу үчүн, ЖПБнүн кийинки деңгээлинде ишмердиктин терең билимине жана устаттыгына ээ болот. Вариативдүү (профилдик) бөлүк эки бөлүмдөн турат: жогорку окуу жайдын компоненттери жана студенттердин тандоосу боюнча сабактары. (таблицаны карагыла)

580700 – Бизнес башкаруу багыты божнча даярдоонун НБПнын структурасы

НБП ТМ нин коду	Окуу мерчемдери	Кредиттер , (зачеттук бирдик)	Эмгек көлөмү академиялы к саат менен	Компетенциялар ды түзүүчү коддор.
Б.1	Гуманитарды, социалдык жана экономикалык мерчем	36	1080	ЖИК-1 ЖИК -4 ЖИК -5 ЖИК -6 ИК-2 ИК3 ИК-4
	Базалык бөлүм	26	780	СИЖМК-1 СИЖМК -2 СИЖМК -3
Б.2 (**)	Математикалык табигый илимдер мерчеми	32	960	ЖИК -2 ЖИК -3 ИК-1 ИК-5 СИЖМК -4
	Базалык бөлүм	22	660	
	Вариативная часть	10	300	

Б.3	Профессионалды к мерчем	150	4500	ИК-6 СЛК-5 ИК-4 ИК-5 ИК-6 ЖИК-5 ПК-1 ПК-2 ПК-3 ПК-4 ПК-5 ПК-6 ПК-7 ПК-8 ПК-9 ПК-10 ПК-11 ПК-12 ПК-13 ПК-14 ПК-15 ПК-16 ПК-17 ПК-18 ПК-19 ПК-20 ПК-21 ПК-22 ПК-23 ПК-24 ПК-25 ПК-26 ПК-27 ПК-28 ПК-29 ПК-30 ПК-31 ПК-32 ПК-33 ПК-34
	Базалык бөлүм	70	2100	ПК-35 ПК-36
	Вариативдүү бөлүк	80	2400	ПК-37 ПК-38 ПК-39

				ПК-40	
				ПК-41	
				ПК-42	
				ПК-43	
				ПК-44	
				ПК-45	
				ПК-46	
				ПК-47	
				ПК-48	
				ПК-49	
				ПК-50	
				ПК-51	
				ПК-52	
				ПК-53	
				ПК-54	
				ПК-55	
				ПК-56	
				ПК-57	
				ПК-58	
				ПК-59	
				ПК-60	
				ПК-61	
				ПК-62	
				ПК-63	
				ПК-64	
				ПК-65	

Б.4	Дене тарбия			
Б.5	Окуу-таанышуу практикасы -2, Өндүрүштүк практика -4 квалификациянын алдындагы практика - 6	12	360	
	ЖКИ даярдоону эсептегенде Жыйынтыктоочу Мамлекеттик аттестация (***)	10	360	
	Негизги билим берүү программасынын жалпы эмгек көлөмү	240	7200	

5.3. Бакалаврды даярдоонун НБПсын ишке ашыруу шартындагы талаптар.

5.3.1. Окуу процессин кадрлар менен камсыздоо.

Бакалаврды даярдоонун НБПсын ишке ашырууда эреже катары берген сабактарына адистиги шайкеш келген базалык жогорку билими жана "магистр" академиялык даражасы бар системалык түрдө илимий, илимий-методикалык ишмердик менен алек болгон педагогикалык кадрлар менен камсыз болуу керек.

Кесиптик мерчемдеги сабак берген окутуучулар эреже катары кандидаттык, докторлук илимий даражасы бар же профессионалдык чөйрөдө шайкеш келген ишмердикте тажрыйбасы бар окутуучулар болуш керек.

Кандидаттык же докторлук илимий даражасы бар окутуучулардын үлүшү НБПнын билим берүү кырдаалын камсыз кылган жалпы окутуучулардын 35 пайызынан кем болбош керек.

Окутуучулардын жалпы санынын 10 пайызына чейинки илимий даражасы же наамы барлардын сабактарын ошол багыт боюнча практикалык иште тажрыйбасы бар окутуучулар, кызматта турган жетекчилер же 10 жылдан ашык стажы бар жетектөөчү адистер өтүүгө мүмкүнчүлүгү болот.

5.3.2. Окуу процессинин окуу-методикалык жана маалыматтык камсыздуулугу.

Бакалаврларды даярдоонун НБПсын ишке ашырууда ар бир студенттин маалыматтар базасына жана негизги билим берүү программасынын тизмесиндеги сабактарды толугу менен чагылдырган китепканалык фондго кирүү мүмкүнчүлүгү менен камсыз болушу зарыл. ЖОЖдун билим берүү программасына лабораториялык практикумдар жана практикалык сабактар камтылышы керек. (түзүлгөн компетенциясын эсепке алуу менен аныкталат).

Негизги билим берүү программасы бардык окуу курстары боюнча окуу-усулдук кагаздары жана материалдары, негизги билим берүү

программасынын сабактары (модулдары) менен камсыз болушу зарыл. Окуу сабактарынын (курстары, модулдары) ар биринин мазмуну Интернет түйүнүндө же билим берүү мекемелеринин локалдык түйүнүндө чагылдырылышы керек.

Окугандардын аудиториядан сырткаркы иши методикалык камсыздуулук жана аны аткарууга кеткен убакыт далилдүүлүк менен коштолушу керек.

Негизги билим берүү программасын ишке ашырууда ар бир окугандар маалыматтар базасына жана билим берүү программасынын тизмесиндеги сабактарды (модулдарды) толугу менен чагылдырган китепканалык фондго кирүү мүмкүнчүлүгү менен камсыз болушу керек. Студент өз алдынча даярдануу мезгилинде Интернет түйүнү менен камсыз болушу керек.

Негизги билим берүү программасы боюнча ар бир окуган студент бир окуу китеби, бир окуу-усулдук колдонмо басма сабагы менен же билим берүү программасына кирген кесиптик мерчем боюнча электрондук басылма (мезгилдүү басылмалардын электрондук базасын кошкондогу) менен камсыз болушу керек.

Китепканалык фонд бардык мерчемдердин базалык сабактары боюнча негизги окуу адабияттарынын акыркы 10 жылда басылган басма же электрондук басылмалар менен жабдылышы керек жана андай басылмалар ар бир 100 студентке 25 нускадан кем болбош керек. (гуманитардык, социалдык жана экономикалык тармактагы базалык бөлүктөр үчүн 5 жылдан кем эмес). Окуу адабияттары менен бирге кошумча адабияттар фонду маалымдама- библиографиялык жана мезгилдүү басылмалар менен ар бир 100 студентке 1-2 нускадан туура келиш керек.

Ар бир окуган студент жабдылган китепкана фондунан 5 аталыштагы ата мекендик жана 5 аталыштагы чет элдик журналдар менен камсыз болуу мүмкүнчүлүгүнө ээ болуш керек.

5.3.3. Окуу процессинин материалдык-техникалык камсыздуулугу.

Бакалаврларды даярдоодо негизги билим берүү программасын ишке ашырууда ЖОЖдун материалдык техникалык базасы болушу керек, лабораториялык сабактардын жана сабактар аралык даярдоонун бардык түрлөрүнүн өтүлүшү, ЖОЖдун окуу планында каралган студенттердин илимий-изилдөөчүлүк иштерин камсыз кылыш керек жана санитардык, өрткө каршы эрежелери менен нормалары учурга шайкеш болуусу керек.

Бакалаврдык программаны ишке ашыруу үчүн минималдуу зарылчылыктар болуп эсептелген материалдык-техникалык камсыздуулуктун ичине атайын жабдуулар менен жабдылган кабинеттер жана дарсканалардын болуусу зарыл. Аларга: компьютердик класстар, лингафондук кабинеттер, мультимедиялык каражаттар менен окутулуучу жабдуулары бар дарсканалар кирет.

Электрондук басылмаларды колдонууда ЖОЖ, өз алдынча иштөө нугунда ар бир студентти окуп жаткан сабактын көлөмүнө туура келген Интернет түйүнү бар компьютердик класстан орун менен камсыз кылышы керек.

Бир жолу киргенде 50 колдонуучудан кем эмес студенттин Интернет түйүнүнө кирүү мүмкүнчүлүгүн ЖОЖ кымсыз кылууга милдеттүү.

ЖОЖ зарыл болгон лицензиясы бар камсыздоо программасы, комплектиси менен жабдыш керек.

5.3.4. Бүтүрүүчүлөрдү даярдоо сапатын баалоо.

Жогорку окуу жайы даярдоонун сапатына кепилдик берүү менен төмөнкү жолдорду камсыз кылууга милдеттүү:

- жумуш берүүчү өкүлдөрдү тартуу менен бүтүрүүчүлөрдү даярдоо сапатын камсыз кылуу боюнча стратегиясын иштеп чыгууга;
- билим берүү программасынын мониторингин мезгилдүү рецензиялоого;
- окугандардын билимин жана жөндөмдүүлүгүн, бүтүрүүчүлөрдүн компетенциясын калыс баалоо процедурасын иштеп чыгууга;
- окутуучулук курамдын компетенттүүлүгүн камсыз кылууга;
- баалоо ишмердүүлүгүн макулдашылган критериялар боюнча дайыма өзүн-өзү текшерүүнү өткөрүп турууга жана жумуш берүүчү өкүлдөрдү тартуунун негизинде башка билим берүүчү мекемелер менен салыштырууга;
- өзүнүн ишмердүүлүгү, планы, жаңычылдык жыйынтыктары тууралуу коомчулукка маалымат берүүгө;

5.3.4.1. Негизги билим берүү программасын өздөштүрүү сапатын баалоо, студенттин жетишкендигин кезектеги текшерүү, аралык аттестация жана бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу, мамлекеттик аттестациясын камтышы керек.

Ар бир сабак боюнча билимдин кезектеги жана аралык текшерүүнүн конкреттүү формасы жана процедурасы ЖОЖ тарабынан өз алдынча иштелип чыгат жана окуй баштаган студенттерге бир айдын ичинде маалымат берилет.

5.3.4.2. Окугандарды аттестациялоо үчүн алардын персоналдык жетишкендигине ылайык НБПсына туура келген мезгилге бөлүнгөн талаптар боюнча (жетишкендигин жана аралык аттестациясын кезектеги текшерүү), билимде жетишкендикти, жөндөмдүүлүктү, алган компетенциялардын деңгээлин баалоочу, типтүү тапшырмалар, текшерүү иштери, тесттер жана текшерүүнүн ыкмаларын ичине камтуучу баалоо каражаттарынын фонду түзүлөт. Баалоочу каражаттар фонду ЖОЖ тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет. Окугандардын жетишкендиктерин кезектеги текшерүү жана алардын келечектеги кесиптик ишмердүүлүк шартын максималдуулук үчүн аралык аттестация программасына ЖОЖ тарабынан шарттар түзүлүшү керек. Ал шарттарга конкреттүү илим тармактары боюнча окутуучулар, сырткы эксперт катары жумуш берүүчүлөр, окшош илимдер боюнча сабак берген окутуучулар ж.б.у.с. жигердүү тартылышы керек.

Окугандарга толугу менен окуу процессин уюштуруу жана сапатын ошондой эле окутуучулардын иштеринин мазмунун баалоо мүмкүнчүлүгү берилиши керек.

5.3.4.3. Бакалаврдык бүтүрүү квалификациялык ишин коргоо жана профилдик багыты боюнча комплекстүү экзаменди кошуу менен жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация болуп эсептелет. Мамлекеттик экзамен ЖОЖдун ыктыяры боюнча киргизилет. ЖПБнүн МБСтынын бөлүгү бакалавриаттын негизги билим берүү программасын өздөштүрүү жыйынтыгына болгон талаптарын Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 29-майындагы № 346 токтомунда бекитилген жогорку окуу жайлардын бүтүрүүчүлөрү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы тууралуу Жобонун негизинде бүтүрүү квалификациялык

(бакалаврдык) ишинин мазмунуна, көлөмүнө жана структурасына болгон талап, жогорку окуу жайы тарабынан аныкталат.

Түзүүчүлөр:

1. Алманбетов Ш.Б – М.Рыскулбеков атындагы КЭУнун “Экономика, менеджмент жана маркетинг” кафедрасынын башчысы э.и.к., профессор
2. Элебаев Нурбек Беккулович – «Ак-капитал» микрокредиттик компаниясынын директорлор Кеңешинин төрагасы.
3. Кочкорбаева Мария Дурусбековна – Жалал-Абад ш. «Экономика жана ишкердүүлүк» университетинин илим жана эл аралык байланыш бөлүмүнүн башчысы, “Экономика жана бизнес” кафедрасынын башчысы, э.и.к.
4. Абдулкадыров Махкам Махмудович – Ж.Баласагын атындагы КУУ ЭМПИИнун э.и.к., . доцент
5. Керимкулова Мээрим – Ж.Баласагын атындагы КУУнун “Маркетинг жана бизнес башкаруу” кафедрасынын башчысы, э.и.к.
6. Кыдырмаева Назгул Нуркалыевна– “Экономика, менеджмент жана маркетинг” кафедрасынын ага окутуучусу жана кафедра башчысынын орун басары, э.и.к.
7. Кожомуратова Тамара Аваскановна – «Бегемот» компаниясынын персоналдар боюнча директору
8. Турдумамбетова Эрке Доолотбековна – Ednet билим берүү мекемесинин карьера ассоциациясынын колдоо борборунун координатору, э.и.к.

Которгон: М.Рыскулбеков атындагы “Мамлекеттик жана расмий тилдер” кафедрасынын башчысы, п.и.к., доцент Жапаралиева Н.Ж.